

Paldies jums, lasītāji!

5.marts – laikraksta “Vaduguns” dzimšanas diena. 75 gados redakcija pabijusi 7 mājvietās, turklāt avīzes pirmajā pastāvēšanas gadā “Balvu Taisnība” telpas nomainīja pat trīs reizes. Sākumā redakcija atradās Viļakā, Tirdzniecības ielā 19. Ja vēl 6.oktobra laikrakstā redakcijas norādītā adrese bija Tirdzniecības iela, tad jau 8.oktobrī tā bija Komjaunatnes iela 15 (turpat Viļakā).

Septīto mājvietu Balvos, Teātra ielā 8, 2008.gada 29.decembrī iesvētīja Staņislavs Prikulis. Jāpiebilst, ka “Vaduguns”, tāpat kā Balvu pilsēta, dzimusi Zivju zīmē. Priecājamies, ka avīzei pieskārušies lasītāji jau vairākās paaudzēs. Priecājamies, ka par laikraksta nozīmību liecina kopdarbs, jo bez lasītājiem un rakstu varoņiem nav iespējama preses izdevuma pastāvēšana. Paldies!

Sirsnīgus sveicienus laikraksta “Vaduguns” lasītājiem un radošajam kolektīvam sūta arī Rēzeknes Dieva Žēlsirdības draudzes prāvests Staņislavs Prikulis: “Pateicībā par kopīgi pavadīto svētīgo laiku un ar lūgumu pēc Dieva svētības turpmākajiem darbīgajiem gadiem vēlos novēlēt, lai ikdienas gaitās, meklējot taisnību un patiesību, mēs vienmēr atcerētos mūsu Pestītāja Jēzus Kristus vārdus: “ES ESMU CEĻŠ, PATIESĪBA UN DZĪVĪBA; neviens nenonāk pie Tēva citādi kā tikai caur Mani.” (Jāņa 14:6). Dievs ir Patiesība, un, meklējot patiesību, mēs apzināti vai neapzināti tuvojamies Viņam. Šī misija ir cēla, nozīmīga un sabiedrībai tik ļoti nepieciešama. Arī laikraksta “Vaduguns” pirmsākumos atspoguļojas patiesības meklējumi, jo pirmais izdevums, kas nāca klajā 1950. gada 5. martā, tika nosaukts par “Balvu Taisnību”. Vēlāk padomju vara uzskatīja, ka taisnība var būt tikai viena – PSRS centrālais izdevums “Pravda”, tāpēc laikraksta nosaukums tika mainīts. Lai “Vaduguns” arī turpmāk iedvesmo, izgaismo un mudina ikvienu lasītāju uz patiesības ceļa!”

Vārds žurnālistam

Aija Socka

Esam nokļuvuši martā – pavasara mēnesī. Lai arī vietām vēl kaut kur manāms sniegs, pārsvarā tomēr daudzi vispirms pamana un priecājas par saules stariem, ieklausās pirmajos atlidojušajos gājputnos un gaida brīdi, kad iesēt pirmās tomātu vai vasaras puķu sēklas, lai jau drīzumā laistītu, pīķētu, stādītu un ļautos pavasara trakumam. Kā izlasīju kādā ierakstā sociālajos tīklos, cilvēki var dalīties grupās par kādu pašmāju vai ārvalstu politisku jautājumu, jo viedokļi bieži vien mēdz būt pilnīgi pretēji, bet par pavasari visi ir vienprātīgi – tas patīk un priecē. Patikami, ka vismaz par kaut ko ļaudis spēj vienoties. Pieļauju, ka iedzīvotāji šonedēļ vienojās arī priekā par "Oskara" balvu, ko kategorijā "Labākā pilnmetrāžas animācijas filma" pirmoreiz saņēma Latvijas kino darbs – animācijas filma "Straume". Kas latviešus vieno? Šķiet, kultūra, sports un pavasaris. Kas šķēļ? Iespējams, politika, sociālā nevienlīdzība un citas lietas.

Lai vai kā, bet pavasaris klusiņām jau klauvē pie loga. Daudzi plāno, ko un kur sēs un stādīs, ko audzēs, ko vēl iegādāsies, lai ziedošais gada periods būtu bagāts ar jaukām emocijām. Ar interesi, piemēram, vēroju, kā pamazām ver durvis dārzniecības, stādu audzētavas, un jau marta sākumā plānoju, kuru stādaudzētavu vai kolekcijas dārzu šovasar apmeklēšu. Kā saka, – viss reiz pāriet, arī politiskās kaislības norimst, paliek būtiskākais un nozīmīgākais – daba un tuvākie cilvēki. Lai skaists pavasaris jūsmājās!

Latvijā

Uzrāviena vietā "uzkāriens". Evikas Siliņas ("Jaunā Vienotība") valdību turpina vajāt neveiksmes – pirms nedēļas pieteiktā uzrāviena vietā koalīcija ir iestigusi strīdos par premjeres izveidoto darāmo darbu sarakstu, un arī balsojums par jaunajiem ministriem nenotika. Pie vainas ir gan premjeres saslimšana, gan tas, ka joprojām nav skaidrības par visiem brīvajiem ministru portfeļiem. Latvijas Televīzijas raidījums "de facto" vēstīja, ka koalīcijas stabilitātei nepalīdz arī iekšējie konflikti, kas uzvirtojuši partijās, piemēram, krasi atšķirīgie viedokļi "Progresīvajos" par to, ko iesākt ar premjeres aicinājumu virzīt jaunu satiksmes ministru.

Nav laika skatīties vietējo cirku. Šis nav laiks, kad skatīt, cik koalīcijai ir vai nav balsu un kad mainīt koalīciju – tā par šī brīža situāciju Latvijas valdībā, opozīcijas un citu reakcijām par valdības "restartu" sacīja premjere Evika Siliņa ("Jaunā Vienotība"). Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs sestdien intervijā Latvijas Televīzijas raidījumā "Panorāma" puda, ka situācija pasaulē attīstās ļoti strauji, un arī Latvijas valdībai jāpieņem atbildīgi lēmumi, tāpēc koalīcijai ir "jāsavācas" un jāieceļ valdībā trūkstošie ministri. Viņš norādīja, ka, ja paši nevar, tad lai dod citiem vietu, uzsverot, ka "mums nav laika skatīties vietējo cirku, mums pasaulē ir drāma".

Izvērtē iespējamo izstāšanos no kājnieku mīnu aizlieguma konvencijas. Nacionālie bruņotie spēki (NBS) veic padziļinātu militāro izvērtējumu par Latvijas iespējamo izstāšanos no Otavas konvencijas, kas aizliedz kājnieku mīnu izmantošanu. Kamēr Lietuva jau ierosinājusi izstāšanās procesu un Somija apsver līdzīgu soli, Latvija izvērtē šādas rīcības sekas militārā un politiskā līmenī. Aizsardzības ministrs uzsver, – lēmums tiks pieņemts, balstoties uz militāro izvērtējumu un sabiedroto nostāju.

Demogrāfijas uzlabošanai vajadzīga nauda. Demogrāfija šobrīd kļuvusi par vienu no *topa* tematiem politiķu publiskajā retorikā. Esošās tendences bija paredzamas jau sen, arī nauda, piemēram, ilgstoši nepārskatīto pabalstu celšanai no Labklājības ministrijas (LM) puses prasīta arī iepriekšējos budžetos, tomēr politiķi pieprasījumus nav atbalstījuši. LM aprēķinājusi, ka būtu nepieciešami papildu 150 miljoni eiro. Ziņojumā par demogrāfiskās politikas attīstību ir analizēti dzimstības un citi dati, aprakstītas problēmas – no bērna plānošanas līdz ģimeņu sadzīves apstākļiem, izglītības iestāžu pieejamību, sabiedrisko transportu un citas.

(Ziņas no www.lsm.lv)

"Mums bija jāmirst, lai dzīvotu simti..."

Edgars Gabranovs

2.martā Balvos Nacionālās partizānu bruņotās pretošanās atceres diena sākas ar ziedu nolikšanu pie tautā skautā Staņislava jeb Latgales partizānu pulka pieminekļa. Jāsecina, ka lielākā un ilgākā nacionālo partizānu kauja pret padomju okupācijas karaspēku Latvijā notika tieši pirms 80 gadiem.

Dilemmas priekšā. Zemessardzes 2.Vidzemes brigādes štāba priekšnieks pulkvežleitnants Dmitrijs Oreškins: "Man kā karavīram viens no galvenajiem ikdienas pienākumiem ir motivēt savus padotos, lai viņi vienmēr,

varbūt bieži vien ne tajos patīkamākajos apstākļos, turpinātu pildīt savus pienākumus, lai viņi saņemtos, lai viņi ietu, darītu un pildītu to, par ko ir nodevuši zvērestu. Gribētu parunāt par dilemmām un izvēlēm, kuras pirms 80 gadiem smagos apstākļos pieņēma tautas dēli un meitas. Tolaik bija trauslas cerības, ka kādas pasaules lielvaras nāks palīgā un Latvija tiks atjaunota, un arājs varēs atgriezties pie arkla, kalējs – pie plēšām, skolotājas – skolā pie bērniem. No otras puses, ļaunā vara *ķemmē* mežus, ir ziema, aukstums, slapji bunkuri un vilinājums... Vilinājums no jaunās varas puses, ko vislabāk varētu raksturot ar rindām no Tālavas taurētāja: "*Šurp tauri! Ciet klusul! Tu glābsi sev dzīvību! Mēs algosim tevi ar zeltu, Ar godu, ar brīvību!*" Cik daudzi tajā laikā spēja izdarīt pareizo izvēli? Iet mežā un cīnīties. Cik daudzi no Latvijas iedzīvotājiem mūsdienās būtu gatavi kaut ko darīt atkal un stāvēt pretī šim vilinājumam – naudai, godam, brīvībai? Cilvēki, kurus godinām šodien, šo izvēli izdarīja par labu Latvijai – cīnījās, savu godu un stāju saglabāja. Pieminot kritušos varoņus, novēlu mums visiem, arī pats sev, nekad nenonākt šādas dilemmas priekšā. Otrkārt, ja nu nonākam, lai izdarām izvēli, kur Latvija ir pāri visam."

Atgādina vēsturiskus faktus. Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkņi Jānis Jermacāns un Sindija Raibekaze, kuri vadīja svinīgo piemiņas brīdi, atgādināja vēstures faktus, tostarp citējot Stompaku kaujas aculiecinieku atmiņas: "Līdz 1945.gada martam nometnē dzīvojošo skaits sasniedza 350-360 personas. 1945.gada 2.martā Stompaku nometnei uzbruka čekas karaspēka karavīri un vietējie *istrebiteļi* 483 karavīru kopskaitā. Kaujas ilga lielāko dienas daļu, un naktī uz 3.martu nacionālajiem partizāniem izdevās iziet no aplenkuma. Partizāni zaudēja 28 biedrus, ieskaitot tos, kuri vēlāk mira no ievainojumiem."

Gaviļniece. Balvu Kultūras un atpūtas centrā Latvijas Universitātes vēsturnieki un pētnieki prezentēja zinātniskos lasījumus "Vēstures liecības neklusē!". Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes profesore Janīna Kursīte aplausus saņēma ne tikai par interesanto stāstu par Ziemeļlatgales partizānu cīņu nozīmi pirms 80 gadiem un šodien, bet arī par uzņēmību būt Balvos savā dzimšanas dienā.

Atklāj iespējamās nākotnes plānus. Balvu sākumskolas 2.klases audzēknis Jorens Jermacāns lepojās, ka atceres brīdi vada viņa brālis Jānis: "Ari es kā brālis būšu jaunsargs. Bet, kad izaugšu liels, kļūšu par karavīru." Viņu māmiņa Egita Vagule, taujāta, kā vērtē dēlu izvēli, atzina, ka visnotaļ pozitīvi: "Tētis – karavīrs, mamma – policiste, tāpēc, manuprāt, dēlu izvēle ir loģiska. Vai sirds nesāp, zinot, kas notiek pasaulē? Sāp, bet jebkurai mammai sāp sirds neatkarīgi no tā, vai viņu atvases būs vai nebūs karavīri. Tas skars visus, ja notiks kaut kas nelāgs."

* Turpinājums 4.lpp.

Viedokļi

ASV prezidents Tramps ir kara pretinieks. Pretēji daudzu valstu politiķiem, kuri uzskata, ka Ukrainai jāturpina karš līdz uzvarai, Tramps vēlas apturēt karu un izbeigt slepkavošanu, izmantojot biznesa darījumus. ASV prezidents iecerējis ieinteresēt Putinu tā, lai Krievija kara finālā nebūtu zaudētāja. Karš, kas noris trīs gadus, pierādījis, ka neviena valsts, neviens politiķis nav spējīgs apturēt karu un nosedzināt Putinu pie sarunu galda. Iespējams, prezidentam Trampam tas var izdoties.

“Mums bija jāmirst, lai dzīvotu simti...”

Par ko spriež sirmi viri? Fotomākslinieks un vēstures pētnieks, gada balvas “Boņuks 2022” par mūža ieguldījumu latgaliešu kultūras attīstībā īpašnieks Igors Pličs (foto – priekšplānā) atzina, ka Stompaku nometnē ir pirmo reizi: “No rīta pamodos, un bija kauns, ka otrreiz nekad nevarēšu apmeklēt kaujas 80.gadadienu. Cik svarīgs ir patriotisms? Tā ir svēta lieta. Visiem ir jāzina, ka Dzimtene ir tikai viena, tāpat kā dzimšanas un miršanas diena. Nez kāpēc mēs katru gadu svinam dzimšanas dienas, kaut arī tā ir tikai viena – tad, kad cilvēks piedzimst. Pārējās ir piemiņas dienas.” Lūgts atklāt, kā vērtē Trampa izteikumus, I.Pličs lakoniski atbildēja: “Labi tie nav. Punkts. Mums neviens patiesību nestāsta.” Savukārt Studentu bataljona rotas komandieris, veterāns Jānis Ozols (foto – vidū) pastāstīja, ka ik gadu 17.martā pie Īles nacionālo partizānu bunkura notiek kaujas rekonstrukcija: “Būtu ļoti labi, ja jūs izveidotu tādu vienību, kas spētu atainot kaujas imitāciju, kā tas notika pirms 80 gadiem Stompakos.”

Stompakos. Pie atjaunotās Stompaku baznīcas bunkura Viļakas katoļu draudzes prāvests Guntars Skutels, atgādinot vēsturi, aicināja godināt nacionālos partizānus, viņu patriotismu un nesalaužamo cīņas garu.

Ceļā uz nometnes vietu. Diāna Zaļotova kopā ar dēliem Aleksi un Robertu Trahnoviem Stompaku nometni apmeklēja ne pirmo reizi: “Kāpēc? Šodien pasākumā piedalās arī kolēģi robežsargi. Tā ir iespēja vienlaikus apgūt vēsturi.”

Atklāj nezināmus faktus. Meža muzeja Žiguros vadītāja, mežkope, grāmatu autore Anna Āze atklāja līdz šim nezināmus faktus: “Šodien zinātniskajos lasījumos Balvos pavidēja jautājums, – kurš čekai nodeva Stompaku nometnes atrašanās vietu? Viena vietējā tante, kurai svēti apsoliju, ka neteikšu, kas viņa ir, ļoti labi pazina nacionālo partizānu Pēteri Loginu. Sieviete izstāstīja, ka apmēram divas nedēļas pēc Stompaku kaujas viņas mācai bija kāzas pie pašas Krievijas robežas. Pēkšņi virtuvē ieskrējies pārbijies vīrietis ar ieroci rokās, kuru mamma pazinusi, un teicis: “Nošaušu, ja nodosiet.” Viņš uzvilcis tēva kažoku un aizlīdis aiz

milzīgā maizes cepļa. Kā jau kāzās, ceplis tika kurināts. Pēc neilga laika atnāca nacionālie partizāni, sakot, ka nodevēja pēdas ved uz viņu māju. Vecāki bija pārbijušies un neko nepateica. Partizāni aizgāja, piekoduot, ja kas, lai ziņo. Vīrietis no aizkrāsnes izlīda. Sieviete tobrīd teikusi: “Zini, Anna, nepietiek, ka bunkurus uzrādīja, vēl arī tēva kažoku sadedzināja.” Otrā vai tajā pašā dienā viņš aizgāja uz NKVD, lai pieteiktos kā cietējs, lai viņu aizsūtītu uz Sibīriju nevis kā nodevēju, bet kā cietēju. Tur viņš iefiltrējās starp reālajiem izsūtītajiem nacionālajiem partizāniem kā nodevējs. Tā viņš dzīvoja, nodeva un atgriezās Latvijā. Tantei, jautājot, kas noticis ar viņu, saņēmu atbildi, ka miris. Svēti apsoliju, ka nepateikšu ne viņa vārdu, ne uzvārdu. Tāpat bijis otrs gadījums. Vīriešiem, kuri atradās spaidu darbos izsūtījumā, varēja sūtīt paciņas. Sieviete nosūtīja adītus cimdus, kā arī maizīti kopā ar ķiplokiem. Pēc tam atnāca vēstule, kurā rakstīts: “Paldies par Latvijas karogu.” Kas tajā laikā uzdrošinātos uz Sibīriju sūtīt Latvijas karogu? Protams, neviens. Kad puisis izdzīvoja, atbrauca mājās, tante jautāja: “Pastāsti, kas jums aizsūtīja Latvijas karogu? Varbūt kāds manā vārdā? Kā vispār uz Sibīriju to varēja aizsūtīt, turklāt uz slēgtā tipa lāģeri?” Viņš atbildēja: “Bet tu man atsūtīji dūrainišus, kuru augšā – valnīti – bija ieadītas sarkanbaltsarkanas Latvijas karoga krāsas. Mums ļoti sala rokas, bet šos cimdus nekad nevilcām rokās. Mēs tos turējām uz galda...”

Dziesmai ir spēks! Pēc atceres brīža Balvu Kultūras un atpūtas centrā ar zinātniskiem lasījumiem “Vēstures liecības neklusē!” dalījās Latvijas Universitātes vēsturnieki un pētnieki. Savukārt Baltinavas jauktais koris Aijas Nagles vadībā izpildīja īpašu programmu “Spēka dziesmas”.

Kopbilde. Nacionālo partizānu bruņotās pretošanās atceres brīdī kopā bija gan skolēni, gan politiķi, gan arī Latvijā pazīstami cilvēki.

Saruna

Pēc kvalitatīviem izmeklējumiem nav jādodas uz Rīgu

Irēna Tušinska

Kāds bijis iepriekšējais gads un ar kādām izmaiņām pacienti saskarsies, apmeklējot Balvu slimnici un polikliniku 2025.gadā, jautājām Balvu un Gulbenes slimnicu apvienības valdes loceklei MARIKAI JERMAŠEVIČAI.

Kā slimnicu apvienība aizvadījusi 2024.gadu?

– Kopējais apkalpoto pacientu skaits, kuri vērsušies pēc palīdzības Balvu un Gulbenes slimnicu apvienībā 2024.gadā, salīdzinot ar 2023.gadu, pieauga par 10%, sasniedzot 10 726 pacientus. Arī neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta (NMPD) slimnīcā nogādāto pacientu skaits ir pieaudzis par 7%. Kopumā pērn stacionēti 3439 pacienti, kas ir par 7% vairāk nekā 2023.gadā. Vidēji diennaktī pēc palīdzības slimnīcā vērsušies 30 pacienti!

Kā šogad tiks sadalītas valsts apmaksāto pakalpojumu kvotas? Vai to pietiks visam gadam?

– Pērn pirmo gadu bija tik liels pacientu pieaugums, ka uz gada beigām daudziem pakalpojumiem izbeidzās kvotas. Iepriekšējos gados tas gadījās tikai retajam pakalpojumam. Vēsturiski izveidojies, ka valsts kvotu pietrūkst, piemēram, oftalmologam. Sākot ar pagājušā gada vidu, nācās ierobežot kvotu izmantošanu jau aptuveni pusei mūsu apvienības pakalpojumiem. Iepriekšējos gados speciālistiem ļāvām strādāt "uz pilnu jaudu", sniedzot pakalpojumus tādā apjomā, kāds bija pieprasījums. Tādējādi varam aprēķināt, cik daudz katra pakalpojuma nepieciešams visam gadam. Agrāk, tuvojoties gada beigām, Nacionālais Veselības dienests (NVD) mums sūtīja aptaujas, kurās, izanalizējot pieprasījumu, atspoguļojām, cik epizodes nepieciešamas nākamajā gadā. Šogad tā vairs nedarām, jo papildus finansējumu vairs nepiešķirs, bet saņemto kvotu visam gadam nepietiks. Tādēļ kvotas esam vienmērīgi sadalījuši visa gada garumā. Katras struktūrvienības reģistratūrā pieejams precīzs skaitlis, cik pacientu mēnesī drīkst pierakstīt valsts apmaksātiem pakalpojumiem pie katra no speciālistiem. Papildus valsts apmaksātiem veselības aprūpes pakalpojumiem katrs speciālists drīkst neierobežoti sniegt maksas pakalpojumus. Tāpēc veidojas šīs divas rindas – uz valsts apmaksātiem pakalpojumiem, uz kuriem jāgaida ilgāk, un uz maksas pakalpojumiem, kurus var saņemt ātrāk. Piemēram, ja dermatologam ir piešķirtas 50 valsts apmaksātas konsultācijas gadā, tās izdalām uz 11 mēnešiem (vienu mēnesi speciālists atrodas atvaļinājumā), rezultātā iegūstot ciparu, cik apmaksātas konsultācijas šis speciālists drīkst izmantot vienā mēnesī, lai pakalpojumu varētu nodrošināt visa gada garumā. Taču arī katra apmeklējuma izmaksas ir atšķirīgas. Ja vienam pacientam tā būs vienkārši konsultācija, citam būs jāveic papildus manipulācijas, kas attiecīgi sadārdzinās pakalpojuma cenu. Katru mēnesi pārrēķinām, cik daudz apmaksāto pakalpojumu varam sniegt. Taču, ja ir piešķirtas tās 50 kvotas, tad nevaram tās ne izstiept, ne kā citādi pārveidot vai pārvietot.

Pirms pāris gadiem Balvu slimnīcā uzstādīta moderna datortomogrāfijas iekārta. Cik tā ir noslogota?

– Datortomogrāfija (CT) ir ātra un informatīva rentgenizmeklēšanas metode. Tā ir precīzāka un informatīvāka par rentgenogrāfiju (RTG), jo tiek iegūti daudzi izmeklējamās ķermeņa daļas diagnostiski šķēsgriezuma attēli. Tos digitāli apstrādājot, iespējams iegūt augstas izšķirtspējas dažādu plakņu divu dimensiju (2D), kā arī trīsdimensiju (3D) attēlus, kuri speciālistam sniedz nepieciešamo informāciju slimības diagnostikai un tālākas ārstēšanas taktikas noteikšanai. Mūsu slimnīcu galvenā prioritāte ir kvalitatīva pacientu ārstēšana. Lai to nodrošinātu, ir svarīgi, lai, veicot izmeklējumus, tiek izmantotas inovatīvas tehnoloģijas, kas vienkāršo un optimizē mediķu darbu. Balvu slimnīcas radioloģijas nodaļā 2022.gadā ir uzstādīta jaunākās paaudzes 128 slāņu datortomogrāfijas iekārta "Philips Incisive CT Plus", kas ļauj veikt izmeklējumus daudz ātrāk un drošāk, nezaudējot attēla kvalitāti. 128 slāņu datortomogrāfijas iekārta ļauj samazināt izmeklējuma laikā pacientam saņemto rentgenstarojuma dozu, nodrošinot mūsdienīgu pieeju pacientu drošībai, izmeklējumu efektivitātei un diagnostisko izmeklējumu kvalitātei. Papildus datortomogrāfiskajiem izmeklējumiem iekārtas aprīkojums ļauj veikt angiogrāfiju, kas sniedz detalizētu informāciju par asinsvadu

Foto - no personīgā arhīva

Galvenais – pakalpojumu pieejamība un kvalitāte. Balvu un Gulbenes slimnicu apvienības valdes locekle Marija Jermaševiča atgādina, ka apvienības mērķis ir sniegt pieprasītus, kvalitatīvus un izmaksu ziņā klientiem pieejamus stacionāros un ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus.

stāvokli (piemēram, miega artērijas, smadzeņu asinsvadu stāvokli u.c.). Datortomogrāfijas angiogrāfija ir pacientam draudzīgāka un saudzīgāka pret asinsvadiem un ir veicama ambulatoros apstākļos. Tādā veidā ārstam būs iespējams operatīvāk izvērtēt tālāko ārstēšanās gaitu vai nozīmēt tālākus izmeklējumus. Datortomogrāfijas iekārta iegādāta par slimnīcas līdzekļiem – tā izmaksāja 338 800 EUR. Diemžēl šis diagnostikas aparāts Balvu slimnīcā tiek izmantots pārāk reti. Nepilni 250 maksas izmeklējumi gadā ir ļoti maz. Šobrīd rindā uz valsts apmaksātiem datortomogrāfa izmeklējumiem Balvu slimnīcā nepierakstām, jo valsts piešķirto kvotu nepietiek pat uzņemšanas nodaļas pacietiem. Plānveida datortomogrāfijas izmeklējumus Balvos šobrīd var saņemt "Zaļā koridora" un "Dzeltenā koridora" pacienti, pārējiem šis izmeklējums pieejams par maksu. Kopš 2024. gada kvotu pārdalei tiek piemēroti citi noteikumi, kuri neļauj pašiem pārdalīt kvotas, piešķirot tās intensīvāk izmantotiem pakalpojumiem. Atkārtoti esam vērsušies Nacionālajā veselības dienestā, lai izcīnītu papildus valsts finansējumu šai diagnostikas metodei, tomēr bez rezultāta. Mums ir piešķirts finansējums aptuveni 750 izmeklējumiem gadā. Analizējot iepriekšējo gadu izpildes, zinām, ka mūsu reģionam nepieciešams finansējums vismaz 2500 izmeklējumiem.

Svarīgākais, veicot datortomogrāfa izmeklējumus, ir rezultātu pareiza 'nolasīšana'. Cik apmācīti un kvalificēti šajā ziņā ir Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienībā strādājošie mediķi?

– Izmeklējumus nolasā ārsts-radiologs. Visi ārsti Latvijā saņem vienādu izglītību. Līdz ar to apšaubīt, ka mūsu ārsti kaut ko neredz, bet Rīgā redz labāk, īsti nav pamata. Reizi piecos gados ārsti veic resertifikāciju, apmeklējot kursus. Arī šie kursi ir vienādi visā Latvijā. Tas ir vecs mīts, kas velkas līdz no senākiem laikiem, ka ārsts, kurš dzīvo Balvos, neko nesaprot, bet Rīgas, Rēzeknes vai Daugavpils ārsts ir labāks. Turklāt mūsu ārsti-speciālisti nestrādā tikai Balvos, bet arī lielajās, reģionālajās slimnīcās. Papildus izmantojam arī "Baltic Diagnostic Services" pakalpojumus, kas ar datortomogrāfijas izmeklējuma rezultātu aprakstīšanu mums palīdz brīvdienās un nakts stundās. Kvalitatīva datortomogrāfijas izmeklējuma veikšanai ir svarīga arī informācija, kas ierakstīta pacienta nosūtījumā. Protams, izmeklējuma laikā varēs redzēt visu kopējo ainu, bet zinot, kam jāpievērš pastiprināta uzmanība, radiologs to darīs. Turklāt izmeklējumi tiek saglabāti vietnē "DataMed", kur tos vēlāk varēs apskatīt arī citi speciālisti, kuri ārstēs pacientu.

Cik maksā datortomogrāfijas izmeklējumus Balvos?

– Tas atkarīgs no izmeklējuma. Cenas svārstās no 80 līdz 380 eiro. Dārgāki izmeklējumi ir tie, ko veic, izmantojot intravenozu kontrastvielu. Savukārt valsts apmaksāto

datortomogrāfijas izmeklējumu līdzmaksājumi pacientam ir 14 eiro (bez intravenozas kontrastvielas) un 21 eiro (ar intravenozo kontrastvielu). Obligāti nepieciešams ārsta nosūtījums gan valsts līdzfinansēta, gan maksas pakalpojuma saņemšanai. Taču valsts finansējuma pietiek tikai uzņemšanas nodaļas ambulatorajiem izmeklējumiem. Ārpus kvotas izmeklējumu saņem visi zaļā un dzeltenā koridora pacienti. Šiem pacientiem vienmēr varam nodrošināt izmeklējumu valsts noteiktajās 10 dienās no pierakstīšanās brīža.

Vai slimnīca ir pietiekami nodrošināta ar medicīnas personālu? Kā piesaistīt jaunus speciālistus?

– Nesen sāka strādāt jauna ārste dermatoloģe Renāte Nesterenko, kura reizi mēnesī pieņem gan Gulbenē, gan Balvos. Darbu uzsākuši divi jauni anesteziologi. Viens no viņiem ir rezidents Eduards Kalniņš, kurš strādā arī Madonā. Otrs – sertificēts speciālists-anesteziologs Kristians Galanders. Uzņemšanas nodaļas dežūrās strādā arī internists, dakters Dāvis Freimanis. Balvos strādāja arī radioloģe-rezidente Klinta Vilde, kura veic sonogrāfijas izmeklējumus, taču viņa šobrīd devusies dekrēta atvaļinājumā. Sākot ar pagājušo mācību gadu, situācija ar rezidentiem mūsu slimnīcu apvienībā ir ļoti uzlabojusies. Pagājušajā mācību gadā mums bija četri rezidenti – divi anesteziologi-reanimatologi, ginekologs un dermatovenerologs, taču trīs no viņiem šobrīd ir dekrēta atvaļinājumā. Šajā mācību gadā mums ir septiņi rezidenti. Ļoti ceram, ka šie speciālisti pēc tam paliks strādāt mūsu slimnīcu apvienībā. Jāteic, ka pagājušā gada laikā dekrētā ir devušies deviņi mūsu ārsti-speciālisti. Četri no tiem – anesteziologi. Pastāvīgi meklējam ceļus, kā piesaistīt jaunus speciālistus. Visvairāk Balvos šobrīd nepieciešams internists darbam Terapijas nodaļā – tāds, kurš dzīvo Balvos vai tuvākajā apkārtnē. Grūti sameklēt arī anesteziologus, ginekologus un citus speciālistus. Profesionālo orientāciju sākam jau vidusskolas etapā. Esam izveidojuši labu sadarbību ar Gulbenes novada vidusskolu, kur galvenā ārste Sigita Drubiņa vada profesionālās orientācijas nodarbības, lai ieinteresētu jauniešus izvēlēties mediķa profesiju. Tāpat medicīnas studentiem un rezidentiem nodrošinām stipendijas, noslēdzot ar viņiem saistību līgumu. Visus studiju un rezidentūras gadus šiem studentiem nodrošinām stipendiju, samaksājam arī par studijām rezidentūrā, ja tas nepieciešams. To darām, jo plānojam, ka šis speciālists pēc tam strādās mūsu slimnīcu apvienībā. Taču nesen cita slimnīca pārpirka mūsu jauno speciālistu, kuram bija jānāk strādāt pie mums. Skumji, ka slimnīcas tā dara, bet tā notiek samērā bieži. Medicīnā tā ir ierasta lieta. Tāpat kā citās slimnīcās, arī mums trūkst vidējā medicīniskā personāla – medicīnas māsu.

*Turpinājums 6.lpp.

* Sākums 5.lpp.

Kādas nodaļas šobrīd darbojas Balvu slimnīcā un vai kādai no tām draud slēgšana?

– Balvu slimnīcā ir uzņemšanas un "tranzīta" nodaļa, bērnu somatikas nodaļa, ginekoloģijas (arī ginekoloģiskais dienas stacionārs) un dzemdību nodaļa, ķirurģijas nodaļa (arī ķirurģiskais dienas stacionārs), intensīvās terapijas nodaļa, terapijas nodaļa. Gulbenes slimnīcā darbojas steidzamās medicīniskās palīdzības punkts un vienas nodaļas telpās ir izvietota terapijas, aprūpes un hronisko pacientu aprūpes nodaļa. Plānveidā tiek sniegti iekšējo un neiroloģisko saslimšanu dienas stacionāra pakalpojumi, kā arī traumatoloģiskais dienas stacionārs, kurā pakalpojumus nodrošina mikroķirurģe Nonna Tomiševa. Pieejamie ambulatorie izmeklējumi gan Balvos, gan Gulbenē ir rentgenogrāfija, datortomogrāfija, elektrokardiogramma, ultrasonogrāfija, kardiokogrāfija, doplerogrāfija, Holteramonitorēšana. Balvu slimnīcā pieejami endoskopiskie izmeklējumi un veloergometrija. Savukārt Gulbenē – EHO kardiogrāfija. Izmaiņas stacionāra struktūrā šajā un arī turpmākajos gados noteikti neplānojam.

Ir gadījies dzirdēt pretenzijas par apvienības medicīnas personāla attieksmi vai nekompetenci. Kur pacientam jāvērsas šādos gadījumos un kā tiek risinātas konfliktssituācijas?

– SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" pacientiem ir iespēja informēt vadību par tās darbībā konstatētajām esošajām un potenciālajām problēmām. Pie ziņojumu dēļiem ir atrodamie slimnīcas vadības kontakti. Pacientu pretenzijas un ierosinājumus iespējams risināt, sākotnēji vērstoties pie konkrētās nodaļas vadītāja vai vecākās māsas, kā arī zvanot uz biroju (tāl. 29432882), lai savienotu ar kvalitātes vadības speciālistu Lindu Zelču, kā arī zvanot galvenajam ārstam Sigitai Drubiņai (tāl. 28080779) vai valdes loceklei Marikai Jermaševičai (tāl. 28608405), vai rakstot uz e-pastu – birojs@slimnicuapvieniba.lv (vēlams nosūtīt elektroniski parakstītu dokumentu). Iespējams arī uzrakstīt iesniegumu klātienē birojā (Upes ielā 1, Gulbenē) vai sūtīt pa pastu uz Upes ielu 1, Gulbenē, LV-4401. Pacientu rakstiskās sūdzības un ierosinājumi tiek reģistrēti, izskatīti un analizēti. Nosūtām atbildes vēstules visos gadījumos, kad sūdzībā (iesniegumā) ir norādīta iesniedzēja kontaktinformācija. Mutisko sūdzību gadījumā piedāvājam noformēt sūdzību rakstiski, lai izvairotos no pārpratumiem un kļūdainas faktu interpretācijas. Saņemot sūdzību, mūsu mērķis ir pēc iespējas īsākā laika periodā novērst pacienta neapmierinātības cēloņus un atrisināt konfliktssituāciju. Ja problēmsituāciju nevar atrisināt iestādes ietvaros un pacientam ir šaubas par iestādes darbību, veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti, pacientam ir tiesības iesniegt iesniegumu Veselības inspekcijā. Šajā jautājumā vērts atgādināt un informēt pacientus, ka kopš 2023.gada saviem pacientiem piedāvājam aizpildīt valstiski izstrādāto (www.spkc.gov.lv) slimnīcā ārstēto pacientu aptauju par slimnīcā piedzīvoto – gan labu, gan ne tik labu. Pacientu ziņotās pieredzes aptauja ietver vairākas jomas: komunikāciju starp ārstu, ārstniecības iestādes personālu un pacientu, vides

Foto - I.Tušinska

Moderns datortomogrāfs Balvu slimnīcā. Jaunākās paaudzes 128 slāņu datortomogrāfijas iekārta "Philips Incisive CT Plus" nopirkta par slimnīcu apvienības līdzekļiem. Radiogrāferis Konstantīns Starcevs (foto) ir viens no tiem speciālistiem, kurš Balvu slimnīcā veic izmeklējumus ar šī datortomogrāfa palīdzību. Slimnīcu apvienības valde aicina iedzīvotājus biežāk izvēlēties Balvos pieejamos izmeklējumus, kas kvalitātes ziņā neatpaliek no reģionālajās slimnīcās pieejamajiem.

novērtējumu (fiziskais komforts, emocionālais atbalsts), sāpju un baiļu vadību, pacientu drošību, vispārējo stacionēšanas pieredzi. Aicinām visus pacientus, kuri bijuši stacionēti, iesaistīties un izteikt savu viedokli. Esam atvērti visiem viedokļiem, jo vēlamies uzlabot sniegto pakalpojumu kvalitāti. Taču gribētos, lai pacienti ne tikai prasa no mediķiem, bet arī paši labvēlīgāk izturas pret slimnīcas personālu, jo cilvēki ir abās pusēs. Nereti piedzīvojam arī agresiju no pacientu puses. Jūtams, ka sabiedrībā ir pieaugusi negativitāte. Gadās, ka cilvēks, vēl ne reizi neapmeklējis mūsu slimnīcu, jau uzskata, ka te viss ir slikti. Atgādinu, ka centrā ir slimība, bet mēs visi – tuvinieki, pacients, ārsts – roku rokā cīnāmies pret šo slimību.

Pagājušajā gadā Balvu poliklīnikā uzsāka lifta izbūvi, kura nodošanas termiņš bija 2024.gada decembris. Taču janvārī un februārī tas vēl nedarbojās...

– Pateicoties Eiropas fondu atbalstam, pagājušajā gadā poliklīnikai nomainījām jumtu, kā arī pilnībā pārveidojām ieejas mezglu, jo līdz šim poliklīnikā vides pieejamība ar pacēlāja palīdzību bija nodrošināta tikai līdz pirmajam stāvam. Tagad būs pieejams lifts, kurā cilvēki ar kustību traucējumiem ērti varēs nokļūt visos poliklīnikas stāvos. Lifts jau ir gatavs, atlicis tikai sakārtot dokumentus – inventarizācijas lietu, lifta tehnisko pārbaudi u.c. Darbi aizkavējās galvenokārt piegāžu dēļ. Lai arī kā mums gāja, uzņēmuma "Rēzeknes būvserviss" veikto darbu kvalitāte ir ļoti laba. Martā liftu varēsim sākt izmantot. Tāpat esam saņēmuši projekta pieteikuma apstiprinājumu poliklīnikas ēkas kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmas nomaiņai, kā arī siltumapgādes un elektrības sistēmu atjaunošanai. Šim nolūkam piešķirts vairāk nekā miljons eiro, un pārbūves darbiem jānoslēdzas jau nākamajā gadā. Tāpēc laika vairs nav daudz.

Cik Balvu slimnīca ir gatava "X" stundai?

– Neceram, ka stundā "X" mums kāds palīdzēs. Pašu spēkiem būs jānodrošina nepārtraukta slimnīcas darbība. Abas slimnīcas ir nodrošinātas ar jaudīgiem elektrības generatoriem, kas nepieciešamības gadījumā spēj nodrošināt visu slimnīcu. Lai nepietrūktu degvielas generatoru darbības nodrošināšanai, esam iegādājušies 5000 litru degvielas cisternu. Mums ir arī vairāki citi generatori, kas jau iepriekš nodrošināja darbības nepārtrauktību slimnīcas nodaļās. Esam autonomi gandrīz visās jomās – mums ir sava katlu māja, sava virtuve utt. Taču Balvu slimnīcai nav autonomas ūdens apgādes sistēmas. Ja kaut kas notiek ar pilsētas centrālo ūdensvadu, slimnīca paliek bez ūdens. Mūsu, kā arī Katastrofu medicīnas centra uzstādījums ir, ka pašvaldībai jānāk preti un jānodrošina slimnīcai autonomā ūdens padeve. Cik zinu, pašvaldība saskārusies ar zināmām grūtībām, meklējot uzņēmumu, kas varētu izveidot dziļurbumu. Ja tas izdosies, kā plānots, grūtā brīdī vairs nebūsim ne no viena atkarīgi, un slimnīca varēs darboties pilnīgi autonomi.

Kāda ir Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības nākotnes vīzija?

– Sniegt pieprasītus, kvalitatīvus un izmaksu ziņā klientiem pieejamus stacionāros un ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus, kā arī nodrošināt veselības veicināšanas un agrīnās diagnostikas pakalpojumus pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai. Kopējās veselības aprūpes nozares tendences liecina, ka digitalizācija kļūst par neatņemamu sastāvdaļu un nosacījumu ātrai un ērtai pakalpojumu sniegšanai. Arī apvienība sastopas ar dažādiem informācijas tehnoloģiju izaicinājumiem, kas ļauj mums attīstīties un sekot nozares virzībai. Pakalpojumu kvalitāti attīstīsim, uzlabojot infrastruktūru, iegādājoties jaunas medicīniskās ierīces, monitorējot darbinieku kompetences, kā arī kontrolējot ārstniecības un apkalpošanas procesus.

Balvu Mūzikas skolā

Gūst panākumus konkursos

21.februārī Pļaviņu Mūzikas skolā norisinājās Tālivalža Mekša 3. jauno vijolnieku konkurss. Tā ir muzikāla sacensība starp 1.-4.klašu audzēkņiem, kurā Balvu Mūzikas skola piedalījās pirmo reizi. Savukārt 26.februārī 16 Balvu Mūzikas skolas Izglītības programmu "Pūšaminstrumentu spēle" un "Sitaminstrumentu spēle" audzēkņi devās ceļā uz Daugavpili, kur norisinājās VIII Starptautiskais pūšaminstrumentu spēles jauno izpildītāju konkurss "Naujene WIND 2025", ko rīko Naujenes Mūzikas un mākslas skola sadarbībā ar Augšdaugavas novada Kultūras pārvaldi un Daugavpils Universitāti.

Konkursu "Naujene WIND 2025" rīko ar mērķi veicināt pūšaminstrumentu spēles jauno izpildītāju profesionālo izaugsmi un attīstību, kā arī veidot regulāru pieredzes apmaiņu starp Latvijas un pasaules mūzikas skolu audzēkņiem un pedagogiem.

Balvu Mūzikas skola jau vairākus gadus ar labiem rezultātiem piedalās šajā konkursā. Arī šī gada starta izrādījās veiksmīgs. Ar Atzinības rakstiem apbalvoti 7.saksofona klases audzēkne Samanta Sproģe (pedagogs Lauris Ikstens), 7.flautas klases audzēkne Hanna Mellenberga (pedagogs Edvīns Timošenko) un 6.sitaminstrumentu klases audzēkne Aleksandrs Garkuša (pedagogs Aldis Prancāns). Konkursu debitants – 1.klarnetes klases audzēkne Andrejs Kaško

(pedagogs Arnis Graps) – izcīnīja 3.vietu. Diplomus par 3.vietu savās vecuma grupās izcīnīja arī 2.klarnetes klases audzēkne Rūdolfs Ķerģis (pedagogs Arnis Graps), 2.saksofona klases audzēkne Adriāns Velme (pedagogs Lauris Ikstens), 3.saksofona klases audzēkne Rūbija Puka (pedagogs Lauris Ikstens), 6.tubas klases audzēkne Niks Strupka (pedagogs Jānis Budevičs) un 6.sitaminstrumentu klases audzēkne Gustavs Trupovnieks (pedagogs Aldis Prancāns). 2.vietas laureātu godā ierindojās 3.saksofona klases audzēkne Adrija Voiciša (pedagogs Lauris Ikstens), 3.eifonija klases audzēkne Ralfs Jeromāns (pedagogs Lauris Ikstens), 4.trompetes klases audzēkne Miervaldis Linnass (pedagogs Egons Salmanis), 4.trombona klases audzēkne Martins Puks (pedagogs Egons Salmanis), 4.saksofona klases audzēkne Hugo Ušackis (pedagogs Arnis Graps) un 4.trompetes klases audzēkne Eduards Vaickovskis (pedagogs Ojārs Tūmiņš).

Visspilgtākais bija skolotāja Egona Salmaņa 7.trompetes klases audzēkņa Martina Kriviša sniegums, balva par meistārīgo izpildījumu – godpilnā 1.vieta. Visu mākslinieku koncertmeistars bija Viktors Bormanis, kuram pateicības vārdus saka visi pedagogi un audzēkņi.

Savukārt vokālās mūzikas konkursa "Balsis" 2.kārtā, kas 27. februārī norisinājās Preiļos, Balvu Mūzikas skolas vokālais ansamblis ar 49,8 punktiem, kā arī Tilžas pamatskolas vokālais ansamblis "Varbūt" ar 48,7 punktiem ieguva augstākās pakāpes novērtējumus.

Foto - no personīgā arhīva

Panākumi priecē. Abas Tālivalža Mekša 3. jauno vijolnieku konkursa dalībnieces atgriezās ar godalgām un gandarījumu par labi veiktu darbu. 2.klases audzēkne Roberta Strazda sīvajā konkurencē starp 23 dalībniekiem izcīnīja 3.vietu, bet 3.klases audzēkne Adriāna Korlaša saņēma Atzinības rakstu! Jaunās vijolnieces panākumus dalīja ar savu skolotāju Zoju Zaharovu un koncertmeistari Ritu Kočerovu!

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Jauniešu gada balvas saņēmēja

Interesējas par psiholoģiju un organizē pasākumus

Aija Socka

Rugāju vidusskolas 12. klases skolniece UNDĪNE ČEMME ir aktīva pašpārvaldes prezidente un sabiedriski aktīva jaunie, kura organizē un vada skolas pasākumus, raksta scenārijus un īsteno jauniešu iniciatīvas. Aizvadītajā mēnesī Undīne Jauniešu gada balvas pasākumā saņēma balvu nominācijā "Gada jaunietis skolā" vecuma grupā no 18 līdz 25 gadiem.

Šajā mācību gadā esat pašpārvaldes prezidente. Kādus pienākumus uzliek šis amats?

– Man ir gods būt Rugāju vidusskolas skolēnu pašpārvaldes prezidentei. Amats prasa lielu atbildību un organizatoriskās prasmes. Esmu atbildīga par dažādu skolas aktivitāšu koordinēšanu, darbu deleģēšanu un skolas atmosfēras uzlabošanu. Tomēr šajā ceļā neesmu viena – esmu pateicīga koordinatorei Renātei Dobrovoļskai, kura palīdz tikt galā ar izaicinājumiem un reizēm noņem smagumu no pleciem.

Pastāstiet, lūdzu, kā radās doma par aktivitāti "Dots devējam atdodas"! Kā šī Jūsu iniciatīva realizējas dzīvē?

– Man ir svarīgi iesaistīties sabiedriskajos jautājumos, un tā radās arī "Dots devējam atdodas" iniciatīva. Šī aktivitāte bijusi kā amerikāņu kalniņi – ar izaicinājumiem un negaidītiem pavērsieniem –, tomēr esmu lepna par paveikto un motivēta darīt vēl vairāk. Tāpēc arī "Jauniešu gada balva" bija īpašs mirklis – ir patīkami zināt, ka apkārtējie novērtē ieguldīto darbu.

"Dots devējam atdodas" ir manis pašas izveidota iniciatīva ar mērķi motivēt jauniešus aktīvāk iesaistīties savas kopienas sabiedriskajā dzīvē. Aktivitāte nav tikai par labdarību – tas ir par līdzdalību, atbildību un izpratni par to, ka katram no mums ir iespēja mainīt vidi sev apkārt. Šī iniciatīva norisinās septiņu mēnešu garumā, un katru mēnesi dalībniekiem ir iespēja piedalīties nodarbībās, kas notiek gan klātienē, gan tiešsaistē. Katra nodarbība ir veltīta noteiktai tēmai, kas palīdz jauniešiem attīstīt jaunas prasmes un saprast, kā viņi var būt noderīgi sabiedrībai. Piemēram, pēdējā nodarbība bija par digitālā satura veidošanu. Tajā dalībnieki apguva, kā radīt saturu, kas piesaista un iedvesmo, kā izmantot sociālos tīklus sabiedriskām iniciatīvām un kā veidot efektīvas kampaņas. Šāda veida zināšanas ir ļoti svarīgas mūsdienu pasaulē, kur liela daļa aktivitāšu un komunikācijas notiek digitālajā vidē. Visas aktivitātes noslēgumā notiks liela labā darba akcija, kurā jaunieši varēs izmantot iegūtās zināšanas un prasmes, lai paveiktu ko patiešām nozīmīgu savas kopienas labā. Par detaļām pagaidām nerunāšu, lai tas paliek kā pārsteigums, taču esmu pārliecināta, ka tas būs kas īpašs un iedvesmojošs.

Esat pārstāvējusi skolu arī ārpus valsts robežām. Kādas atmiņas saistās ar "Erasmus+?"

– Vēl viena spilgta pieredze manā dzīvē ir piedalīšanās "Erasmus+" programmā, kurā man bija iespēja divas reizes doties uz ārzemēm. Šie ceļojumi ne tikai paplašināja manu redzesloku, bet arī deva iespēju satikt jaunus cilvēkus un iepazīt dažādas kultūras. Esmu pateicīga skolas direktorei par sniegto iespēju, – šīs atmiņas vienmēr paliks ar mani.

Līderes dotības ir iedzimtas vai skolas gados attīstītas?

– Tās neesmu mantojusi, prasmes attīstījušās skolas laikā, jo jau kopš agras bērnības biju tā, kuru klasesbiedri izvirzīja pienākumu veikšanai. Tas mani pamazām noveda līdz pašpārvaldes vietnieces amatam, un šogad pārņēmu stafeti kā prezidente. Lai gan atbildība ir liela, visvairāk pie sirds man iet pasākumu organizēšana un vadišana. No visiem pasākumiem, kuros esmu piedalījusies, vislielākais lepnums ir par Rugāju vidusskolas 120 gadu jubilejas vadišanu.

Uz kādām mācību stundām dodaties ar prieku? Vai vienmēr izpildāt mājasdarbus un iemācāties uzdoto?

– Esmu iecienījusi bioloģijas stundas, jo dzīvības procesi šķiet ļoti interesanti. Ir arī gadījumi, kad mājasdarbus iesniedzu ar nelielu kavēšanos, bet pārsvarā visu cenšos

Ar brāli un māsām. Ģimenē Undīne ir vecākā māsa, to atzīst un novērtē arī jaunākie – Mariuss, Dārta un Dinija.

izdarīt rūpīgi un atbildīgi.

Kur plānojat studēt? Ir pārliecība, ka izvēlēta profesija būs īstā?

– Tagad šķiet neticami, ka tuvojas izlaidums. Pašlaik visa uzmanība veltīta Žetonu vakaram, bet doma par "lielās dzīves" sākumu tomēr biedē. Jau kopš 4. klases esmu nolēmusi savu nākotni saistīt ar psiholoģiju, un, ja līdz šim neesmu šo lēmumu mainījusi, pieņemu, ka izvēle ir bijusi pareiza.

Kādi bijuši Rugāju vidusskolā pavadītie gadi? Vai jūsu klasei ir paveicies ar audzinātāju?

– Skolas gadi Rugāju vidusskolā ir bijuši tikai un vienīgi pozitīvi. Sākotnēji, pārceloties uz Rugājiem, biju ļoti satraukta – jauna vieta, jauni cilvēki. Taču mūsu audzinātāja, skolotāja Ilze, bija tā, kura iedrošināja mani sadraudzēties ar klasesbiedriem. Vēlos viņai pateikt vislielāko paldies par vienmēr pieejamo atbalstu, – tādu skolotāju es novēlu visiem, bet nevienam viņu atdot nevēlos!

No kurienes pārcēlāties un kādi bija pirmie iespaidi par Rugājiem?

– Uz Rugājiem pārcēlāties no Siguldas 2016. gadā, jo mamma pēc šķiršanās no mana tēva satikās ar savu jaunības dienu mīlestību. Sākumā biju pārsteigta par atšķirību valodas ziņā un ka visi viens otru pazīst, taču lielākā atšķirība bija klases lielumā. Biju pieradusi pie liela skolēnu skaita, bet ar laiku novērtēju nelielo klasesbiedru skaitu, jo katram audzēknim skolotāji var pievērst vairāk uzmanības.

Esat iemācījusies kādu teikumu pateikt latgaliski?

– Man ļoti patīk šis dialekts, bet baiļu dēļ, ka nesanāks, runāt neesmu mēģinājusi.

Kā atpūšaties pēc mācībām skolā? Par ko interesējaties?

– Pēc skolas dienas visbiežāk atpūšos interneta vidē, tomēr lielāko prieku man rada draugi un ģimene – tie ir cilvēki, kas ikdienā sniedz patīkamas emocijas. Ļoti labprāt pavadu laiku, gatavojot ģimenei un izmēģinot kādu jaunu, garšīgu ēdiena recepti. Kā visi moderni jaunieši, receptes skatos "TikTok", ļoti iecienīti ir pastas ēdieni, patīk eksperimentēt ar mērcēm. Darīnu rokdarbus, piemēram, tamborēju, kad atrodas ilgāks brīva laika periods, jo iesāktos darbus patīk izdarīt pēc iespējas ātrāk. Vasarā bieži apmekleju sporta zāli, bet tagad ir palicis diezgan grūti to apvienot ar skolu.

Kā sadzīvojat ar brāli un māsām, kā kopā atpūšaties?

– Mazie ir dvīņi, bet ļoti atšķirīgi, – māsa ir ar ļoti "stingru"

Jauniešu gada balvu saņemot. Undīne aktīvi iesaistās vides izglītības un starptautiskās sadarbības aktivitātēs, ir iedvesmojoša līdere, kas veicina jauniešu līdzdalību un attīstību.

raksturu, un brālis, kā īsts topošais vīrietis, ar to samierinās. Dvīņi mācās 1. klasē arī tepat, Rugājos. 9. klasē mācās otra māsa, viņa ir garastāvokļa cilvēks un ir mūsu ģimenes 'grāmatvede' – vienmēr lietas kursā par visu un visiem. Kopā retu reizi paspēlējam galda spēles, jo mazajiem vēl nav tik daudz pacietības, lai arī jau mācās. Ļoti iecienīti ir filmu vakari ar jaukām ģimenes filmām vai multfilmām, protams, neatņemama sastāvdaļa ir čipsi ar paštaisītām mērcītēm.

Esat reti sastopama vārda īpašniece. Vai vecāki ir atklājuši, kāpēc izvēlējās vārdu Undīne?

– Mani vecāki, Uģis un Digna, ir izvēlējušies man vārdu, apvienojot savējos. Šis vārds man patīk, jo tas ir unikāls un īpašs, tāpat kā mana dzīves pieredze līdz šim.

Kā plānojat pavadīt skolēnu pavasara brīvdienas?

– Brīvdienas ļoti gaidu. Viss būs atkarīgs no laika apstākļiem – ja būs silts un saulains, noteikti kopā ar ģimeni darbosimies ārā. Ļoti gaidu pavasari, jo patīk iet pastaigās ar draugiem.

Kas, Jūsaprāt, ir veiksmes atslēga ikviena cilvēka dzīvē?

– Pozitīva attieksme, jo ar pareizu skatījumu uz dzīvi viss kļūst iespējams.

Izveido kolekcijas dārzu

Priecē katrs augs un ikviena puķe

Aija Socka

"Vēl ir sals, bet es sapņoju par peonijām," teic kolekcijas dārza "Strautmalas" saimniece BAIBA GEREĪŠA. Lauku īpašums viņas ģimenei atrodas Litenē, savukārt vīra vecmāmiņa savulaik nākusi no Balvu novada.

Litenē esat dzimusi un augusi?

– Mana dzimtā puse ir Smiltene, tur pagāja bērnība. Netālu no Smiltenes mūsu ģimenei, kā daudziem padomju laikos, bija lauki, kur pagāja manas vasaras. Pēc 9.klases beigšanas sāku mācīties Bulduru tehnikumā, vēlāk ikdienu pavadīju Rīgā, bet pirms septiņiem gadiem vīrs mani atveda uz savām mājām Litenē. Tā šos gadus dzīvojam gan Rīgā, gan Litenē.

Kad un kā radās interese par augiem?

– Bērnībā, kad vasarās dzīvoju pie vecmammās, tā teikt, uzaugu starp puķēm. Laikam tas ir pašsaprotami, ka ar dārzu un augiem izvēlējos saistīt visu turpmāko dzīvi. Bulduros mācījos par ainavu tehniķi, 24 gadus arī strādāju savā profesijā, tas ir kā komplekts – augi un es –, jo bez augiem nevaru iedomāties savu dzīvi. Lai arī darbavieta ir Rīgā, strādāju pa visu Latviju, ierīkoju dārzus. Jau septiņus gadus katru nedēļu braucu uz Liteni un pamazām veidoju dārzu.

Kā radās ideja par kolekcijas dārza "Strautmalas" izveidi?

– Kad vīrs atveda uz Liteni, šeit dārza vairs īsti nebija, bija palikusi tikai viena puķu dobe. Tādēļ, lai man brīvdienās būtu ko darīt, vīrs puķu dobjū izveidei atvēlēja nelielu zemes platību. Sāku veidot atsevišķu augu – hostu, hortenziju, Sibīrijas iris, peoniju, skaraino flokšu – kolekcijas, nevis ainavisku dārzu. Augu sortiments sākumā nebija liels, veidoju dārzu pamazām, pirmajām dobēm rudenī palika seši gadi. Esmu mazliet aizrāvusies ar augu kolekcionēšanu, jo pagājušajā gadā izveidojām 21. puķu dobi un sākām turpināt dārza izveidi. Tā kā lēnām pārceļamies no Rīgas uz laukiem, ir jādodomā, ar ko nopelnīt maizīti. Līdz šim, kad darbs bija Rīgā, dārzu varējām atļauties veidot tikai brīvdienās, kas ir hobijs un brīvā laika pavadīšana.

Kuros mēnešos kolekcijas dārzs ir atvērts apmeklētājiem? Pie Jums brauc arī Balvu puses cilvēki? Ko parasti jautā apmeklētāji, kas viņus vairāk interesē?

– Pašreiz dārzu vēl neesam atvēruši publiskai apskatei. Atbraukt apskatīties var, iepriekš sazinoties brīvdienās, kad esam uz vietas. Ar katru gadu ejam tuvāk tam, lai varētu vairāk dzīvot Litenē. Tuvākajā nākotnē plānosim dienas, kad dārzs būs atvērts apmeklētājiem. Jā, pie mums brauc cilvēki arī no Balvu puses. Tā kā piedāvājam iegādāties augus, cilvēkiem ir interese par to, kā tie izskatās un aug, un, ja vien esam uz vietas, labprāt piedāvājam atbraukt un apskatīties. Pašreiz no apmeklētājiem ieejas maksu neņemam, jo viss vēl nav tā iekārtots, kā gribētos. Apmeklētājiem interesē augu šķirņu dažādība, augšana, griešana, kopšana, laistīšana, mēslošana un citi ikdienas darbi, kas darāmi dārzā.

Aktīvais darba cēliens sākas jau agrā pavasarī? Kādi darbi plānoti, piemēram, martā un aprīlī?

– Aktīvais darba cēliens jau ir sācies, lai gan, šķiet, tas īsti nav beidzies, jo janvārī un februārī strādāju ar dārzu plānošanu, protams, primāri – klientiem. Mums padomā ir ierīkot vēl vienu daļu dārza, tāpēc brīvos brīžos pieslēdzos mūsu stādījumu izveidei. Realizēsies mans mazais sapnītis, ko varēs redzēt pēc aptuveni trim gadiem. Vajadzētu sanākt skaisti. Man ir daudz klientu, kas stāda puķes, tāpēc aktīvi dārzkopības darbi sākas martā, kad sējam vasaras puķes, sākam kurināt siltumnīcu, esam vairāk piesaistīti Litenē. Vēlāk sāksies hortenziju pārpodošana, dārza novākšanas darbi – kā paliek sausāks, apgriežam visas graudzāles, kuras nedrīkst rudenī nogriezt, jo ziemā tās cieš nevis no izsalšanas, bet no liekā mitruma, kas satek par stumbriem iekšā, ja tos nogriež. Arī pārējos stādījumus apgriežu. Aprīlī sāku visas maliņas dārzam sakopt un mulčēt.

Dārzs ir Jūsu sirdslieta. Kuri ziedi sagādā lielāko prieku?

– Dārzs ir mans maizes darbs, bet mans dārzs tagad ir hobijs, kas pārvērties par ikdienas darbu nākotnē, ar ko laukos centīšos nopelnīt naudu. Pašreiz, strādājot Rīgā, nevaram pilnvērtīgi laiku veltīt savam dārzam, bet pamazām ejam uz to.

Man lielu prieku sagādā pilnīgi jebkurš augs. Laikam vismazāk dārzā pagaidām patiek rozes, jo tās kaut kā līdz galam neuztveru kā savējās. Ar tām sāku draudzēties, bet pagaidām

Košumdārza veidotāja. Baibas košumdārza jaunumus ik pa laikam var pamanīt "Facebook" lapā, par augiem sīkāk var uzzināt, ielūkojoties arī viņas divos internetveikalos.

Foto - no personīgā arhīva

Peonijas. Šo vasaras košo puķu daudzveidību saimniecei veido aptuveni 200 šķirnes.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Dekoratīvais sīpols. Dārzā aug 23 dekoratīvo sīpolu šķirnes. Šogad saimniece interesentiem piedāvā 109 hortenziju šķirnes un nedaudz no graudzālēm, kaķumētrām, peonijām un pārējiem augiem.

dārzā ir tikai viena roze.

Vai dārza darbos iesaistāt palīgus? Vai ik gadu papildināt augu sortimentu, arī šogad gaidāmi kādi jaunumi?

– Jā, jau piecus gadus pie mums brauc radi palīdzēt dažādos darbos – hortenziju podošanas, peoniju un citām talkām. Ja agrāk bija kartupeļu talkas, tad tagad visas talkas saistās ar dārzu un puķēm. Talkas ir kā ģimenes sanāksšana kopā, ka ir lauki, uz kuriem atbraukt. Kopā ne tikai strādājam, bet arī atpūšamies, un Litene ir jauka vieta, kur pabūt kopā.

Jā, katru gadu savas kolekcijas papildinu. Šovasar plānoju diezgan lielus darbus gan dārzā, gan ārpus tā, jo pilnveidosim savu pamatnodarbošanos, lai šeit varētu dzīvot pastāvīgi. Lai tas paliek noslēpums līdz rudenim, kad sāksies ražošana. Varu vien pateikt, ka tā ir otra mana sirdslieta, kas patīk.

Vai bez dārza un augiem Jums ir vēl kādi vaļasprieki?

– Pirmais vaļasprieks, protams, ir dārzs, augi un viss, kas ar to saistīts, bet otrs – ēst gatavošana. Tas ir kā komplekts – pastrādā dārzā un pagatavo garšīgu ēdienu. Tie, kas brauc pie mums ciemos, ar tukšiem vēderiem parasti neaizbrauc. Man patīk pagaršot, izgaršot un izmēģināt ko jaunu. Ar ģimeni regulāri dodamies ceļojumos, jo tie ļauj atpūsties pēc sezonas intensīva darba cēliena, jo, kopš dzīvojam gan Rīgā,

Foto - no personīgā arhīva

Augu dažādība. Litenē pie Baibas aug un priecē gan saimniekus, gan apmeklētājus hostas – vairāk nekā 70 šķirnes, skarainie flokši – aptuveni 60 šķirnes (šogad būs 15 jaunas šķirnes no Austrijas), miskantes – vairāk nekā 20 šķirnes, hortenzijas – aptuveni 150 šķirnes, bet dārzā iestādīti gandrīz 500 stādi. Ginki – 9 šķirnes (šogad būs 6 jaunas šķirnes), Sibīrijas iris – ap 25 šķirnēm.

Foto - no personīgā arhīva

Pavasara gaidās. Kolekcijas dārzs pagaidām aizņem aptuveni 1 ha platību zemes, bet nākotnē būs plašāks. "Dārzā mums, piemēram, ir 26 šķirņu ceriņi. Visi vēl nezied, jo retākām šķirnēm vēl ir mazi stādiņi, bet ar katru gadu tie priecē arvien vairāk," teic dārza saimniece.

gan Litenē, brīvdienā īsti nav, strādājam septiņas dienas nedēļā. Parasti saplānojam 7–10 dienu ceļojumus, lai iekšēji uzlādētos un gūtu iedvesmu.

Dalieties, lūdzu, kādā padomā, kas noderētu katrai saimniecei košumdārza izveidē!

– Par to daudz varētu runāt, bet pavasarī svarīgi ir iegūst, lūdzu, nesamēsojiet dārzus par agri, jo tā ir viena no lielākajām kļūdām, ko varat izdarīt. Augi vēl nav pamodušies, nav sākuši dzīt saknītes, nav devuši asniņus, bet cilvēki jau dodas ar minerālmēsliem dārzā. Nē, sagaidiet, lai augi paaugas, lai ir jau asni, zaļums. Kad tie augs pilnvērtīgi, tikai tad spēs uzņemt barības vielas.

Apsveicam!

Jauna dzīves lappuse jau atvērta

14.februārī Rēzeknes dzimtsarakstu nodaļā viens otram ‘jā’ vārdu teica un gredzenus mija bijusī rugājiete GUNITA PEDELE un AIGARS PLATACIS no Krāslavas novada Andzeļiem. Jaunais pāris savā īpašajā dienā izmantoja mūsdienu priekšrocības un izlēma sarakstīties divatā, bez lieciniekiem.

Jautāti par iepazīšanās stāstu, Gunita un Aigars teic, ka par abu kopābūšanu jāteic paldies Gunitas mātai un Aigara brāļa sievai, kuras ir labākās draudzenes. Zinot, ka gan Gunita, gan Aigars ir brīvi cilvēki, viņas nolēmušas īstenot slepeno plānu un abus savest kopā. “Godīgi sakot, tas izdevās lieliski. Viena kopīga pasēdēšana draugu lokā, tad otra un trešā. Var teikt, ka tās bija simpātijas no pirmā acu skatiena, jo jutāmies tā, it kā viens otru pazītu jau sen, sapratām, ka pat pēc rakstura iezīmēm esam līdzīgi. Apmainījāmies telefona numuriem, jo tolaik es mācījos Malnavā, savukārt Aigars strādāja Rēzeknē, sazvanījāmies un satikāmies. Tā maz pamazām kļuvām par pāri un nu jau esam kopā sešus gadus,” stāsta Gunita. Viņa nenoliedz, ka šajā laikā ne reizi vien abu sarunās pazibēja doma par to, ka vajadzētu attiecības reģistrēt oficiāli, bet, kā dzīvē nereti notiek, plāni mainījās un viss palika idejas līmenī. “Pagājušā gada novembrī izlēmām, – viss, pietiek gaidīt, beidzot tas ir jāizdara. Aigars ieminējās, ka varētu apprecēties visu mīlētāju dienā 14.februārī, un tā šis datums arī palika,” atklāj Gunita.

Stāstot par savu kāzu dienu, jaunlaulātie teic: “Viss notika tieši tā, kā vēlējamies. Ziņa par kāzām mūsu tuvajiem bija noslēpums, līdz ar to arī pārsteigums izdevās par visiem 100%. Skaista fotosesija, svētku vakariņas restorānā un smieklu pilns teātra apmeklējums dienas izskaņā – tādas bija mūsu ideālās kāzas. Bet pirms tam parūpējāmies par pārsteigumu tuvajiem – fotogrāfe samontēja skaistu video, kurā redzams, kā viens otram sakām ‘jā’ vārdu, kā sapņu kokā karam sirsniņu ar atslēdziņu, un skaistākie kadri no fotosesijas. To nosūtījām saviem vistuvākajiem un vakarā apciemojām viņus. Lieki teikt, ka pārsteigums izdevās.”

Pēc kāzām Gunita un Aigars atgriezušies ierastajā ikdienas rītmā un darbos, apciemojuši vecākus un draugus, kuriem paziņojuši par skaisto notikumu. Jau pamazām viņi sāk plānot kāzu ceļojumu, kas noteikti būs uz kādu valsti ārpus Latvijas – tur, kur ir silts un daudz kā skaista, ko redzēt. Jaunlaulātie priecājas, ka pēc sešu gadu draudzības tomēr spēruši šo svarīgo soli un kļuvuši par sievu un vīru, jo tas tomēr skan savādāk nekā draugs un draudzene. “Tagad statuss cits un arī sajūtas savādākas. Man vēl jāpierod pie jaunā uzvārda, kurā pagaidām neviens vēl nav saucis. Bet, kad tas notiks, pieļauju, ka droši vien būs mazliet neierasti. Taču, lai vai kā, skatoties uz gredzeniem pirkstā, sajūtas ir brīnišķīgas un neparastas, jo mēs abi saprotam, ka šī ir jauna lappuse mūsu dzīvē,” apliecina Gunita.

Foto - no personīgā arhīva

Jaundzimušie

No vairākiem vārda variantiem izvēlējās Valteru. 23.februārī pulksten 1.17 piedzima puika. Svars – 3,080kg, garums 52cm. Puisēna vecākiem Aivai un Elvim Skarām no Gulbenes novada Daukstu pagasta šis ir otrais bērniņš, mazo brālīti mājās gaida māsa Ance, kurai ir divi gadiņi. “Kad pieteicās otrais bērniņš, abi ar vīru, protams, sapņojām par puiku, jo meitiņa jau mums ir, taču mazuļa dzimumu uzzinājām tikai dzemdībās. Tas bija mūsu apzināts lēmums, jo atstājām intrigu sev un citiem, gaidījām pārsteigumu. Protams, ļoti gribējās zināt, tas ir puika vai tomēr meitenīte, bet nocietāmies, un arī dakterīte šo ziņu mums neizpaua. Kaut gan pēc sajūtām pirmā grūtniecība no otrās neatšķīrās ne ar ko, absolūti līdzīgas,” stāsta Aiva. Jaunā māmiņa teic, ka pirmajās sekundēs pēc mazuļa nākšanas pasaulē viņa izdzirdēja vārdus, – jums puika! Sapnis piepildījās! Tad atlika ķerties pie vārda došanas, kas, pēc jauno vecāku teiktā, bija diezgan sarežģīts uzdevums. “Ar meitiņas vārdu viss bija vienkārši, – gaidot Anci, mums padomā bija arī vārdiņš Patrīcija. Ja arī otrā piedzimtu meitiņa, viņu sauktu tā. Savukārt ar puisi vārdiem klājās grūtāk. Sākumā izvēlējamies piecus – Riņhards, Valters, Kaspars, Nauris un Klāvs. Bet radu lokā viens Klāvs jau mums ir, tādēļ no šī varianta atteicāmies uzreiz. Beigās tomēr izlēmām par labu Valteram,” skaidro Aiva. Jaunie vecāki atklāj, ka dēls nāca pasaulē nedēļu pirms noliktā laika, taču tas nekādas problēmas nerādīja, jo uz slimnīcu līdzī ņemamās somas jau bija saliktas. “Ance mums dzima Rīgā, bet Valters Balvos. Esam priecīgi, ka atbraucām uz Balviem, viss bija vislabākajā kārtībā,” teic nu jau divu bērnu mamma. Aiva stāsta, ka tagad ģimenē februāris būs jubileju mēnesis, kas sāksies jau mēneša pirmajos datumos: “2.februārī dzimšanas diena ir mūsu meitiņai Ancei, 8.februārī jubileju svin mana mamma, bet 23.februāris tagad svētku diena būs arī mūsu jaundzimušajam puikam Valteram. Un pa vidu vēl Valentīndiena!”

Vēl dzimuši:

4.februārī pulksten 9.38 piedzima meitenīte. Svars – 3,415kg, garums 53cm. Meitenītes mamma Valērija Vilciņa dzīvo Balvos.

7.februārī pulksten 12.04 piedzima puika. Svars – 3,835kg, garums 57cm. Puisēna mamma Anita Timofejeva dzīvo Kubulu pagastā.

13.februārī pulksten 15.48 piedzima puika. Svars – 3,700kg, garums 58kg. Puisēna mamma Indra Maderniece dzīvo Lazdukalna pagastā.

Februārī

Reģistrēti mirušie

Balvu pagastā
Mihalina Dukovska (1928.g.)
Iveta Kopāne (1969.g.)

Bērzkalknes pagastā
Jevgeņija Rižova (1947.g.)

Briežuciema pagastā
Aina Valija Otlane (1934.g.)

Lazdulejas pagastā
Juris Kuļšs (1955.g.)
Lazdukalna pagastā
Ivita Putreniece-Toka (1979.g.)

Kupravas pagastā
Francisks Tjaguns (1943.g.)

Rugāju pagastā
Viktors Jegorčenko (1961.g.)

Juris Melnis (1945.g.)
Rita Stārastniece (1951.g.)

Tilžas pagastā
Andrejs Bogdanovs (1977.g.)

Vectilžas pagastā
Anna Zaharāne (1938.g.)

Susāju pagastā
Dainis Rode (1948.g.)

Šķilbēnu pagastā
Eleonora Bukša (1936.g.)

Vecumu pagastā
Evalds Bukovskis (1954.g.)
Marta Kokoreviča (1940.g.)
Jānis Svātiņš (1937.g.)

Žīguru pagastā
Ainārs Mednis (1975.g.)

Balvu pilsētā
Daina Bondare (1963.g.)
Jeļena Karuzina (1967.g.)
Lucija Ločmele (1936.g.)
Lidija Meta (1938.g.)
Silvija Voiciša (1938.g.)

Kultūra

Lielākie saksofonmūzikas svētki Eiropā – SAXOPHONIA

Megija Kriviša

“Saxophonia” ir īpaši saksofonistu svētki, kas norisinās reizi divos gados, pulcējot gan akadēmiskās, gan klasiskās, gan arī džeza mūzikas cienītājus. Svētkos rīko ne tikai jauno mākslinieku konkursu, kurā galvenā balva ir jauns saksofons, bet neizpaliek arī dažādi koncerti un citi pasākumi.

Šogad lielākie saksofonmūzikas svētki sākās 14.februārī ar atklāšanas lielkoncertu Rīgas cirkā un turpinājās līdz 23.februārim. Konkursa norise sākās 19.februārī ar vecākajām grupām, kur III grupā piedalījās arī Balvu Mūzikas skolas tenorsaksofoniste SAMANTA SPROĢE (skolotājs Lauris Ikstens, koncertmeistars Viktors Bormanis). Samantai šis bija pirmais SAXOPHONIA konkurss. Lai gan viņa vēl mācās tikai 7.klasē mūzikas skolā, meitenei nācās sacensties ar mūzikas vidusskolu audzēkņiem. Kā bijusī Balvu Mūzikas skolas audzēkne un arī vairākkārtēja šī konkursa dalībniece, zinu, cik reizēm sarežģīti ir uzstāties starp tik daudziem saksofonistiem no visas Latvijas.

Konkursa norises vietā, Jāzepa Mediņa Rīgas Mūzikas vidusskolā, valdīja neliels uztraukums, taču Samanta, kā allaž, smaidīja un saglabāja mierīgu attieksmi. Bija patīess prieks par viņas veiksmīgo uzstāšanos. Sacensties ar saksofonistiem, kuri jau izvēlējušies savu dzīvi saistīt ar mūziku, nav viegli. Pēc konkursa Samanta atzina, ka konkurss bija vērtīgs pieredzes brauciens, kas deva iespēju redzēt, kā spēlē mūzikas vidusskolu audzēkņi. “Patika paklausīties akadēmisko mūziku, kā arī ir daudz ko paņemt sev – gan skaņdarbu idejas, gan tas, kā pielietot dinamiku, veidot skaņu. Visnotaļ vērtīgs, bet arī stresa pilns pasākums,” viņa dalījās iespaidos.

20. un 21. februārī konkurss turpinājās mazākajām grupām. Jaunums šogad bija džeza un populārās mūzikas

Foto - Megija Kriviša

Cirkā. Pasaules līmeņa zvaigznes kopā ar Latvijas Radio bigbendu ieskandina Rīgas cirku.

saksofonspēles audzēkņu konkurss, kurā piedalījās Latvijas mūzikas vidusskolu audzēkņi. Sestdienā (22.februārī) Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā apbalvoja laureātus. Koncertā uzstājās arī pirmo vietu ieguvēji no katras grupas, kā arī īpaši izveidots saksofonistu orķestris, kas muzicēja kopā ar Latvijā atpazīstamiem saksofonistiem, tostarp Tomu Rudzinski, Dāvi Jurku, Artūru Sebri un citiem. Konkursa iniciators un mākslinieciskais vadītājs Artis Šimanis uzsvēra, ka ir prieks par tik kuplu skaitu jauno mūziķu: “Šogad tikai trīs dalībnieki nepiedalījās slimības dēļ, bet kopumā bija vairāk nekā 80 saksofonistu.” Viņš lielu paldies teica pedagogiem un koncertmeistariem par ieguldīto darbu. Pēc apbalvošanas konkursa plkst. 15.30 bija atvērtais mēģinājums Rīgas cirkā, kurā uzstājās amerikāņu pianists Džons Bislis un zviedru saksofonists Magnuss Lindgrēns kopā ar Latvijas Radio bigbendu. Šī bija lieliska iespēja klausīties augsta līmeņa māksliniekus nepiespiestā gaisotnē. Lai arī bija iespēja apmeklēt koncertu, izlēmu par labu mēģinājumam, jo tā ir cita veida atmosfēra.

Foto - Lauris Ikstens

Izpildījums aizrāva arī žūriju. Samanta Sproģe konkursā “Saxophonia” izpildīja programmu, kas šķita patīkama ne tikai klausītājiem, bet arī žūrijai.

Sports

Frēzē Balvu ezera ledu

Edgars Gabranovs

Ziemas kartinga cienītāji 22.februārī Balvos atzina, ka ziema par viņiem ir apžēlojusies, jo laika apstākļi un ledus biezums bija pietiekams, lai sacensībās startētu vairāk nekā pussimts kartingisti.

Rīdzinieks Dairis Kākers atklāja, ka Balvos startēs viņa divpadsmitgadīgais dēls Rodrigo. Jāsecina, ka pusaudzis PS klasē izcīnīja 1.vietu. Jautāts, cik, viņaprāt, ir vai nav bīstams šis sporta veids, Dairis zināja teikt, ka tikpat bīstami braukt ar slidām un slēpēm: “Ko ieteiktu vecākiem, kuru bērni izteikuši vēlmi braukt ar kartingu? Nekas neizdosies, ja nepamēģinās! Mūs vieno aktīvs dzīvesveids.” Organizatoru asistents Arnis Miļinovičs no Jelgavas pastāstīja, ka pērn Balvos veikuši testa braucienus: “Kāpēc ziemas kartings skatītājiem varētu būt interesants? Pirmkārt, iespēja labi pavadīt laiku. Otrkārt, rast jaunas izjūtas. Treškārt, vizināšanās ar kartingu noņem jebkādu stresu.” Arnis neslēpa, ka arī mūsdienās tehnika mēdz pievilt: “Tāpēc mūsu komandā ir gan jaunākais, gan vecākais mehāniķis ar zelta rokām. Esam Jelgavas puīši no sporta un atpūtas trases “Rullītis”. Kādi šķiet Balvi? Maziņa, simpātiska pilsētiņa ar skaistām baznīcām, kuras *cepī*.”

Apstākļi – labi. Sportisti, spriežot par Balvu ezeru, uzsvēra, ka tas ir ideāls ziemas kartingu sacensībām: “Ledus biezums – 15 centimetri, pietiek ar atliektiem galiem...”

Kas Ligai asinis? Līga Spiķe no Rīgas, kura startēja profesionālajā klasē, smaidot pavēstīja, ka pa ledu braukt ir super: “Tagad ledus ir ļoti reta parādība Latvijā, tāpēc tik tālu arī braucām. Kas jāzina topošajiem braucējiem? Cik viss maksā, jo tas ir dārgs prieks. Nav šķērslis, ja benzīns asinīs.” Lūgta atklāt, kur pilnveidojusi asinis, Līga paskaidroja, ka tētim ir 5 brāļi, turklāt visi – autosportisti.

Lai patīk! Nedaudz vairāk nekā gadu sacensībās piedalās Evelīna Glāzniece no Pūres. Viņa smēja, ka pati, neviena nemudināta, izvēlējās šādu sporta veidu: “Galvenais, lai patīk. Ceru izcīnīt pirmo vietu.” Jāpiebilst, Evelīna kāpa uz goda pjedestāla otrā pakāpiena.

Nav jābaidās! Četrus gadus, tēva mudināts, Haralds Astsašovs no Rīgas startē ziemas kartingu sacensībās: “Tētis vada šīs sacensības. Kādas īpašības vajadzīgas sportistiem? Nav jābaidās!” Haralds Balvos gan pērn, gan šogad izcīnīja 5.vietu.

Patīkamo apvieno ar lietderīgo. Mehāniķis Alvis Podrezs no Jelgavas mācās Rīgas Tehniskajā universitātē. Viņš atzina, ka ļoti patīk autosports: “Kad vajadzēja iziet praksi, nolēmu to lietderīgi izdarīt “Rullīšos”. Viņš ir pārliecināts, ka braukšana pa ledu ir daudz interesantāka.

Dievkalpojumi martā

KATOĻU DRAUDZĒS

Balvos – 5.martā – Pelnu Trešdiena, Sv.Mise plkst. 7.30 un plkst. 18.00; 7.martā – mēneša pirmā piektdiena, Sv.Mise plkst. 07.30, Krustaceļš plkst. 18.00; 9.martā – Gavēņa I svētdiena, Sv.Mise plkst. 8.00 un plkst. 12.00; 16.martā – Gavēņa II svētdiena, Sv.Mise plkst. 8.00 un plkst. 12.00; 19.martā – Sv. Jāzepa svinības, Sv.Mise plkst. 12.00 un plkst. 18.00; 23.martā – Gavēņa III svētdiena, Sv.Mise plkst. 8.00 un plkst. 12.00; 25.martā – Kunga Pasludināšana, Sv.Mise plkst. 12.00 un plkst. 18.00; 30.martā – Gavēņa IV svētdiena, Sv.Mise plkst. 8.00 un plkst. 12.00.

Gavēņa laikā piektdienās plkst. 18.00 krustaceļš, pēc tam Dieva Vārda liturģija.

Balvu pansionātā – 7.martā – mēneša pirmā piektdiena, Sv.Mise plkst. 11.00.

Bēržos – 5.martā – Pelnu trešdiena – plkst. 10.00; 9.martā plkst. 10.00; 16.martā plkst. 9.30; 19.martā – Svētais Jāzeps – plkst. 11.00; 23.martā plkst. 10.00; 30.martā plkst. 10.00.

Augustovā – 5.martā – Pelnu trešdiena – plkst. 12.00; 16.martā plkst. 12.00.

Rugājos – 5.martā – Pelnu trešdiena – plkst. 14.00; 16.martā plkst. 14.00.

Krišjānos – 9.martā plkst. 13.00; 23.martā plkst. 13.00.

Skujetniekos – 6.martā plkst. 12.00.

Šķilbēnos – 5.martā – Pelnu trešdiena – plkst. 18.00; 9.martā – Lielā Gavēņa pirmā svētdiena – plkst. 10.00; 16.martā – Lielā Gavēņa otrā svētdiena – plkst. 10.00; 19.martā – Sv.Jāzeps, Vissv. Jaunavas Marijas Līgavainis – plkst. 18.00; 23.martā – Lielā Gavēņa trešā svētdiena – plkst.10.00; 25.martā – Kunga Pasludināšana – plkst. 18.00; 30.martā –

Lielā Gavēņa ceturrtā svētdiena – plkst.10.00.

Baltinavā – 5.martā – Pelnu trešdiena – plkst. 12.00; 9.martā – Lielā Gavēņa pirmā svētdiena – plkst. 12.00; 16.martā – Lielā Gavēņa otrā svētdiena – plkst. 12.00; 19.martā – Sv.Jāzeps, Vissv. Jaunavas Marijas Līgavainis – plkst. 12.00; 23.martā – Lielā Gavēņa trešā svētdiena – plkst.12.00; 25.martā – Kunga Pasludināšana – plkst. 12.00; 30.martā – Lielā Gavēņa ceturrtā svētdiena – plkst.12.00.

Tilžā – 9.martā – Lielā Gavēņa pirmā svētdiena – plkst. 14.30; 16.martā – Lielā Gavēņa otrā svētdiena – plkst. 14.30; 19.martā – Sv.Jāzeps, Vissv. Jaunavas Marijas Līgavainis – plkst. 14.30; 23.martā – Lielā Gavēņa trešā svētdiena – plkst.14.30; 30.martā – Lielā Gavēņa ceturrtā svētdiena – plkst.14.30.

Kupravā – 16.martā – Gavēņa II svētdiena, Sv.Mise baznīcā plkst. 14.00.

Liepnā – 9.martā – Gavēņa I svētdiena, Sv.Mise baznīcā plkst. 14.00; 23.martā – Gavēņa III svētdiena, Sv.Mise baznīcā plkst. 14.00.

Viļakā – 5.martā – Pelnu trešdiena, Lielā gavēņa sākums, Sv.Mise baznīcā plkst. 11.00; 9.martā – Gavēņa I svētdiena, Sv.Mise baznīcā plkst. 11.00; 16.martā – Gavēņa II svētdiena, Sv.Mise baznīcā plkst. 11.00; 19.martā – Sv. Jāzepa svētki, Sv.Mise baznīcā plkst. 11.00; 23.martā – Gavēņa III svētdiena, Sv.Mise baznīcā plkst. 11.00; 25.martā – Kunga Pasludināšana (svinības), Sv.Mise baznīcā plkst. 11.00; 30 .martā – Gavēņa IV svētdiena, Sv.Mise baznīcā plkst. 11.00.

LUTERISKAJĀS DRAUDZĒS

Balvos – 9.martā dievkalpojums plkst. 10.00; 16.martā

dievkalpojums plkst. 10.00; 23.martā dievkalpojums plkst. 10.00; 30.martā dievkalpojums plkst. 10.00.

Tilžā – 9.martā dievkalpojums plkst. 15.00; 30.martā dievkalpojums plkst. 13.00.

Viļakā – 9.martā dievkalpojums plkst. 12.00; 23.martā dievkalpojums plkst. 12.00.

Kārsavā – 16.martā dievkalpojums plkst. 13.00.

PAREIZTICĪGAJĀS DRAUDZĒS

Balvos – sestdienās plkst. 17.00; svētdienās plkst. 8.15. Baznīca atvērta katru dienu no plkst. 9.00 līdz 13.00.

4.martā plkst. 17.30 – Lielais pavakara dievkalpojums ar sirdssk. Krētas Andreja grēku nožēlas kanona lasīšanu; 5.martā plkst. 17.30 – Lielais pavakara dievkalpojums ar sirdssk. Krētas Andreja grēku nožēlas kanona lasīšanu; 6.martā plkst. 17.30 – Lielais pavakara dievkalpojums ar sirdssk. Krētas Andreja grēku nožēlas kanona lasīšanu; 8.martā plkst. 16.15 – Panihida. Visnakts dievkalpojums; 9.martā plkst. 8.00 – Dievišķā liturģija. Pareizticības Svinību kārta; 12.martā plkst. 9.00 – Aizlūgums; 15.martā plkst. 16.15 – Panihida. Visnakts dievkalpojums; 16.martā plkst. 8.00 – Dievišķā liturģija. Aizlūgums; 19.martā plkst. 9.00 – Aizlūgums; 21.martā plkst. 17.00 – Visnakts dievkalpojums; 22.martā plkst. 8.00 – 40 mocekļu, kas Sevastijas ezerā mocījušies. Dievišķā liturģija. Aizlūgums, plkst. 16.15 – Panihida. Visnakts dievkalpojums; 23.martā plkst. 8.00 – Dievišķā liturģija. Aizlūgums; 26.martā plkst. 17.00 – Aizlūgums; 29.martā plkst. 16.15 – Panihida. Visnakts dievkalpojums; 30.martā plkst. 8.00 – Dievišķā liturģija. Aizlūgums.

Der zināt

PTAC atklāj pārkāpumus Latvijas e-veikalos

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (PTAC) “Melnās piektdienas” un Ziemassvētku atlaižu kampaņu laikā veica pārbaudi 18 populārās Latvijas e-komercijas vietnēs, piemēram, aptieku, bērnu preču, sadzīves preču u.c. veidu interneta veikalos. Izpētes mērķis bija pārbaudīt, vai atlaides tiek piemērotas godīgi un vai patērētāji netiek maldināti.

Pārbaudes PTAC veica no 2024.gada 4. novembra līdz 2025.gada 15.janvārim un vērtēja 1159 dažādas preces. Fiksēja katras preces cenu katru dienu, kopā 54257 cenas. Fiksēja visas atlaides, kas bija spēkā katrai precei par noteiktu cenu, kopā 1933 atlaižu kampaņas.

PTAC atklāja:

- ☐ Gandrīz pusei (46%) no visiem novērotajiem piedāvājumiem jeb 24 900 gadījumos cenai tika piemērota atlaide.

- ☐ Lielākajā daļā no konstatētajiem atlaižu piedāvājumiem (96%) jeb 23896 gadījumos) konsta-

tēta maldinošas atlaides paziņojuma izmantošana – piedāvāta atlaide, kas patiesībā nepastāv vai piedāvātais atlaides apmērs ir lielāks nekā faktiskais cenas samazinājums attiecībā pret 30 dienu zemāko cenu.

- ☐ 2% gadījumu no visiem akciju piedāvājumiem (1251 cena) konstatētas iespējamās cenu izmaiņu manipulācijas pazīmes – preces cenas izmaiņas nolūkā parādīt pēc iespējas lielāku atlaidi.

- ☐ Pārbaūžu laikā konstatētas arī citas pārdevēju maldinošas rīcības pazīmes. Identificētas problēmas īpaši **aptieku nozarē**, kuras intensīvās mārketinga kampaņās piedāvā plašu kosmētikas, higiēnas un uztura bagātinātāju klāstu.

PTAC secina, ka šobrīd Latvijas patērētājiem adresētā atlaižu piedāvāšanas un piemērošanas komercprakse daudzos gadījumos ir maldinoša un to raksturo šādi pārkāpumi:

- ☐ **Cenu manipulācijas** – preces cenas mākslīgi paaugstinātas pirms atlaides piemērošanas.
- ☐ **Nepareiza atlaižu piemērošana** – atlaide netiek rēķināta no 30 dienu zemākās cenas, norādīta nepatiesa 30 dienu zemākā cena.

- ☐ **Maldinošas atlaides un kuponi** – atlaižu kodu/kuponu piedāvāšana, kas saistīta ar nepatiesiem atlaižu laika skaitītājiem.

- ☐ **Atlaižu periodi** – netiek skaidri norādīts to ilgums vai tie ir nepamatoti gari.

- ☐ **Neprecīza informācija par precī** – apraksti, kas var maldināt par preces kvalitāti un izcelsmi.

PTAC aicina e-veikalus skaidri un godīgi norādīt cenas un atlaides, nenodarboties ar maldinošu praksi un nodrošināt patērētājiem precīzu un patiesu informāciju.

SVARĪGI: atlaide jāpiešķir no cenas, kas bijusi zemākā 30 dienu laikā! Ieteikumi patērētājiem:

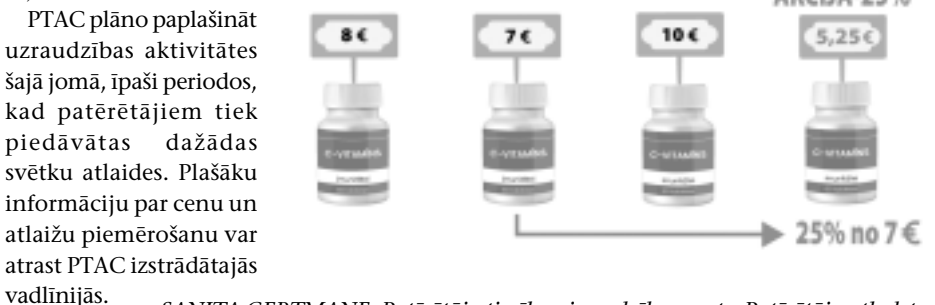
- ☐ **Izvērtē piedāvājumus rūpīgi** – nepaļaujies uz reklāmām, kas sola neticami lielas atlaides.

- ☐ **Salīdzini cenas** – pārbaudi preces cenas dažādos veikalos, lai pārliecinātos, ka atlaide ir reāla.

- ☐ **Pievērs uzmanību atlaides ilgumam** – ja atlaižu kampaņa ilgst nepamatoti ilgi, iespējams, tā nav īsta atlaide.

- ☐ **Pārbaudi preces aprakstu** – pārliecinies, ka informācija par precī ir precīza un pilnīga.
- ☐ **Ziņo par pārkāpumiem** – ja pamani negodīgu praksi, informē PTAC (ja iespējams, tad pievieno saiti uz pārkāpumu un attēlu ar to).

PTAC plāno paplašināt uzraudzības aktivitātes šajā jomā, īpaši periodos, kad patērētājiem tiek piedāvātas dažādas svētku atlaides. Plašāku informāciju par cenu un atlaižu piemērošanu var atrast PTAC izstrādātajās vadlīnijās.

SANITA GERTMANE, Patērētāju tiesību aizsardzības centra Patērētāju atbalsta, sabiedrības informēšanas un komunikāciju daļas vadītāja

